

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 93/17
Luksemburg, 12 września 2017 r.

Wyrok w sprawie C-589/15 P
Alexios Anagnostakis / Komisja

Trybunał potwierdził, że propozycja europejskiej inicjatywy obywatelskiej, złożona przez obywatela greckiego w celu umożliwienia umorzenia długu publicznego państw znajdujących się w stanie wyższej konieczności, nie może zostać zarejestrowana

Przedmiot takiej inicjatywy nie znajduje bowiem żadnej podstawy w postanowieniach traktatów

Zgodnie z Traktatem UE obywatele Unii w liczbie nie mniejszej niż milion, pochodzący z co najmniej jednej czwartej państw członkowskich, mogą podjąć inicjatywę zwrócenia się do Komisji, w ramach jej uprawnień, o przedłożenie prawodawcy Unii wniosku o przyjęcie aktu prawnego, jakiego wymaga stosowanie traktatów (zwaną dalej „europejską inicjatywą obywatelską”). Aby rozpocząć zbieranie wymaganej liczby podpisów, organizatorzy europejskiej inicjatywy obywatelskiej powinni dokonać jej rejestracji w Komisji, która bada w szczególności przedmiot tej inicjatywy i jej cele. Komisja może odmówić rejestracji inicjatywy między innymi w przypadku, gdy przedmiot tej propozycji inicjatywy nie wchodzi w sposób oczywisty w zakres kompetencji Komisji do przedłożenia prawodawcy Unii wniosku dotyczącego aktu prawnego.

Alexios Anagnostakis, obywatel grecki, zapoczątkował proponowaną przez siebie europejską inicjatywę obywatelską „Milion podpisów dla solidarnej Europy”, którą przekazał Komisji w dniu 13 lipca 2012 r. Przedmiotem tej inicjatywy jest ustanowienie w przepisach Unii „zasady stanu wyższej konieczności, zgodnie z którą, w przypadku gdy finansowe i polityczne istnienie państwa jest zagrożone z powodu obowiązku spłacenia niegodziwego długu, odmowa spłaty tego długu jest konieczna i uzasadniona”. W proponowanej inicjatywie wskazano politykę gospodarczą i walutową (art. 119–144 TFUE) jako podstawę prawną przyjęcia tej inicjatywy.

Decyzją z dnia 6 września 2012 r.¹ Komisja odmówiła dokonania rejestracji propozycji A. Anagnostakisa z tego powodu, iż propozycja ta nie należy w sposób oczywisty do zakresu uprawnień Komisji. A. Anagnostakis wniósł do Sądu Unii Europejskiej skargę o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji. Wyrokiem z dnia 30 września 2015 r.² Sąd oddalił skargę A. Anagnostakisa, stwierdzając, że Komisja nie ma możliwości przedłożenia prawodawcy Unii wniosku o ustanowienie zasady, zgodnie z którą dług publiczny państw znajdujących się w stanie wyższej konieczności powinien zostać umorzony. Alexios Anagnostakis wniósł zatem do Trybunału Sprawiedliwości odwołanie mające na celu uchylenie wyroku Sądu.

W ogłoszonym dzisiaj wyroku **Trybunał oddalił odwołanie A. Anagnostakisa i utrzymał tym samym w mocy wyrok Sądu.**

Trybunał pokreślił na wstępie, że zważywszy na znaczenie europejskiej inicjatywy obywatelskiej jako sposobu obywateli na uczestnictwo w życiu demokratycznym Unii, Komisja powinna jasno uzasadniać każdą decyzję odmawiającą rejestracji propozycji inicjatywy. Biorąc jednak pod uwagę bardzo zwięzły charakter i brak jasności rozpatrywanej propozycji inicjatywy, Trybunał potwierdził wniosek Sądu, zgodnie z którym decyzja Komisji jest w rozpatrywanym przypadku wystarczająco uzasadniona.

¹ Decyzja Komisji C(2012) 6289 final z dnia 6 września 2012 r. w sprawie odrzucenia przedłożonego Komisji w dniu 13 lipca 2012 r. wniosku o rejestrację europejskiej inicjatywy obywatelskiej „Milion podpisów dla solidarnej Europy”.

² Wyrok z dnia 30 września 2015 r., *Anagnostakis/Komisja* (T-450/12, zob. także KP [108/15](#)).

Trybunał zbadał następnie argumentację prawną Sądu w przedmiocie art. 122 ust. 1 TFUE, zgodnie z którym Rada może, w duchu solidarności między państwami członkowskimi, przyjąć środki odpowiednie do sytuacji gospodarczej. Stwierdził on, podobnie jak Sąd, iż to postanowienie TFUE nie dotyczy środków, których celem jest zasadniczo złagodzenie wagi trudności finansowych danego państwa członkowskiego. Ponadto Trybunał potwierdził, że postanowienie to nie może służyć jako podstawa dla przyjęcia środka lub zasady upoważniających w istocie dane państwo członkowskie do jednostronnego decydowania o niespłacaniu swojego długu w całości lub w części.

W odniesieniu do analizy art. 122 ust. 2 TFUE, na mocy którego Rada może przyznać pomoc finansową Unii państwu członkowskiemu napotykającemu trudności z powodu klęski żywiołowej lub nadzwyczajnych okoliczności pozostających poza jego kontrolą, Trybunał również w tym zakresie potwierdził argumentację prawniczą Sądu. Trybunał stwierdził zatem również, po pierwsze, że owo postanowienie TFUE nie pozwala na uzasadnienie wprowadzenia do przepisów ogólnego i stałego mechanizmu niespłacania długu opartego na zasadzie stanu wyższej konieczności, oraz, po drugie, że przedmiotem tego postanowienia jest wyłącznie pomoc finansowa udzielana przez Unię, a nie pomoc udzielana przez państwa członkowskie. W konsekwencji Sąd słusznie orzekł, iż przyjęcie zasady stanu wyższej konieczności nie może mieścić się w pojęciu przyznawanej przez Unię pomocy, dlatego że zasada taka dotyczy nie tylko długu państwa członkowskiego wobec Unii, ale także długów wobec innych podmiotów publicznych lub prywatnych (w tym państw członkowskich).

Wreszcie Trybunał uznał, podobnie jak Sąd, że zasady stanu wyższej konieczności nie może również uzasadniać art. 136 TFUE, na mocy którego Rada przyjmuje środki w celu wzmocnienia koordynacji i nadzoru dyscypliny budżetowej państw członkowskich strefy euro oraz w celu określenia kierunków polityki gospodarczej dotyczącej tych państw. Nie ma bowiem żadnych podstaw, aby twierdzić, że przyjęcie zasady stanu wyższej konieczności ma na celu wzmocnienie koordynacji dyscypliny budżetowej lub jest objęte kierunkami polityki gospodarczej, tym bardziej że zasada ta prowadziłaby w rzeczywistości do zastąpienia ujętej w art. 136 TFUE woli stron umowy mechanizmem prawnym jednostronnego zwolnienia z długu publicznego.

UWAGA: Odwołanie od wyroku lub postanowienia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału. Co do zasady, odwołanie nie ma skutku zawieszającego. Jeżeli jest ono dopuszczalne i zasadne, Trybunał uchyla orzeczenie Sądu. Jeżeli stan postępowania pozwala na wydanie orzeczenia w sprawie, Trybunał może sam wydać ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie sporu. W przeciwnym razie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd, który jest związany orzeczeniem Trybunału wydanym w ramach odwołania.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793